

Baròmetre de les finances ètiques 2005-2008

Introducció.

En aquesta primera edició del baròmetre de les finances ètiques volem presentar-vos, per primer cop a l'estat espanyol, la llista complerta de les entitats financeres ètiques presents a l'estat.

També hi trobareu l'evolució, des de l'any 2005, de l'activitat a l'entorn d'aquestes entitats. Tot i que les dades no son homogènies en tots els casos, si que ens il·lustren sobre la seva evolució i sobre la participació respecte del total del sistema financer espanyol, tanmateix hi podreu veure una comparativa respecte del que habitualment s'entén com a “inversió socialment responsable”¹

Aquest baròmetre neix amb la voluntat de posar a l'abast de tothom, cada any, la realitat de les finances ètiques amb un format senzill i integrador per que tot aquell que hi estigui interessat pugui disposar de informació actualitzada sobre l'objectiu i principals productes de tots els projectes i com posar-s'hi en contacte.

En aquest mateix espai aprofitarem per destacar aquells aspectes que considerem de més interès, alhora que farem una valoració sobre l'evolució de l'activitat generada. No ens entretindrem aquí en tornar a posar de relleu els valors associats a les finances ètiques, ja disposem d'altres espais on ho fem (podeu consultar la nostre pàgina web: www.fets.org)

Àmbit de l'observació.

En aquesta primera edició ens hem ajustat exclusivament a les entitats que conformen el “nucli” de les finances ètiques, entenen aquest com el format per totes les entitats amb una aposta clara i única per la promoció de projectes amb un clar impacte social i ambiental positiu i el respecte de tots o bona part dels principis ètics (podeu veure: http://www.fets.org/index.php?option=com_content&task=view&id=28&Itemid=63)

És important parar atenció en el concepte d'aposta única ja que aquest criteri suposa l'exclusió de la llista d'alguna entitat (un clar exemple és Colonya Caixa Pollença) que tot i fer una aposta clara i decidida pels projectes que promocionen els bancs ètics, no és aquesta la activitat exclusiva de la entitat.

En properes edicions incorporarem al baròmetre dades sobre aquestes entitats i altres similars com son les “obres socials” d'algunes caixes d'estalvi que disposen d'alguns productes vinculats a les finances ètiques, en molts casos línies de microcrèdits. També incorporarem informació de l'àmbit de les assegurances ètiques (podeu veure: <http://ethsi.net/>)

¹ Per tota la informació relativa a la ISR hem utilitzat les dades facilitades per l'Institut de Innovació Social de Esade, especialment aquella inclosa en els documents de l'Observatori de la Inversió Socialment Responsable

Fets rellevants 2005-2008

Cal destacar que al voltant d'aquest període s'han establert i s'estan consolidant a l'estat espanyol dues entitats que han modificat radicalment el panorama de les finances ètiques a l'estat.

Així l'any 2004 Triodos Bank va obrir la seva primera sucursal a l'estat espanyol i poc després, a l'octubre del 2005, va començar a operar FIARE com agent de Banca Popolare Etica.

La transcendència d'aquests fets queda clara quan avui podem dir que, en l'actualitat, la suma dels volums d'aquestes dues entitats representen més del 95% del total de volums de les finances ètiques a l'estat, corresponent la major part d'aquests volums a Triodos Bank.

A l'aparició d'aquestes dues entitats hem d'afegir, en aquest mateix període, l'expansió del projecte Coop57, que junt amb OikoCredit Espanya eren, fins aquell moment, les dues entitats de referència a l'estat.

Evolució volums i quotes

L'evolució del negoci gestionat per les entitats de finances ètiques ha estat prou satisfactori, amb una clara demostració de que cada cop més gent i institucions coneixen i confien en aquest tipus d'entitats. Així doncs l'estalvi gestionat s'ha multiplicat per més de 6 i els préstecs concedits ho han fet per mes de 5 en el període 2005-2008

Tot i això la quota de mercat d'aquestes entitats respecte el global del sistema financer de l'estat espanyol només representa, a 31.12.2008, el 0,0167% de l'estalvi total i el 0,0154% del total de préstecs, quedant així clar que en aquest moment encara la feina a fer i el camí per recórrer, i d'aquesta manera el potencial de creixement és molt significatiu, en comparació amb les realitats de altres països de Europa o amb els Estats Units d'Amèrica que presenten quotes de mercat significativament superiors.

És interessant també comparar les evolucions d'aquest període de l'activitat vinculada a les entitats de finances ètiques i la dels fons ISR domiciliats i gestionats a l'estat espanyol. Podem veure que mentre la tendència de les finances ètiques, tal com ja hem comentat anteriorment, ha estat molt positiva; en el cas de la ISR el comportament ha estat el contrari, en el període 2005-2007 la ISR ha disminuït en un 10% i és molt probable que aquesta tendència negativa hagi continuat durant el 2008, aquestes disminucions probablement poden explicar-se com a conseqüència de la actual crisi financera.

Així doncs mentre que l'any 2005 la suma d'actius i passius de les entitats financeres ètiques només representaven el 8,41% dels fons ISR domiciliats i gestionats a l'estat espanyol, a finals del 2007 ja havia pujat fins al 31,66%, preveient pel 2008 una clara tendència a incrementar notablement aquest rati.

En properes edicions aprofundirem en la comparativa d'aspectes qualitatius (tipus d'entitats finançades, composicions dels comitès ètics, beneficiaris,...) entre el "nucli" de les finances ètiques i la ISR